ver.liberi.⁊ tradit Abb.in.c.ſolite.in.viij.no.de maio.⁊ obe.⁊ in
2 c.licet.in.iij.no.de regu.¶†Tertio adde ꝙ ſtatuta canonum non
ligant cardinales ſm Pe.de anc.in cõſi.cxvj.pro clariori euiden-
tia.⁊ Roma.in conſi.ccccxcviij.in caſu quo queritur.cũ ſi.tradunt
Moder.in.c.ad aures.in ver.octaua cõcluſio. de reſcrip.⁊ moder.
ibi concludũt contrarium quibus addatis Bartholomeũ bellen
cinum in tra.de charita.ſubſidio.in.q.lxvj.vbi longo apparatu tꝫ
3 contra illud conſilium Pe.⁊ Ro.¶†Tertio no.ꝙ iudicia eccle-
ſiaſtica ſm rõnes debent regulari ⁊ non ſm leges.Et hoc procedit
etiã ſi de re eccleſiaſtica agatur corã iudice ſeculari ſcḋm Abb. hic
poſt Gul.naſo.quem refert tex.hic non videtur probare hoc quia
loquitur in iudicijs eccleſiaſticis:ergo non videtur habere locum
in iudicio ſeculari.Sed reſponderi poteſt quod illa verba in iudi
cijs eccleſiaſticis accipiunt̃ pro cauſis ⁊ negocijs eccleſiaſticis ⁊erit
ſenſus ꝙ negocia eccleſiaſtica debẽt ſm canones decidi. Et ex iſta
generalitate ſufficit idem eſſe ſi cauſa coram ſeculari agatur ⁊ ob-
iectum in ſe verum eſt:vt no.Abb.in.c.eccleſia.per illũ tex.j. eo. et
idem Abb.in.c.quod clericis.col.v.de foro cõp.vbi ad hoc allegat
Ho.in ſum.⁊ tex.in aut.clericus.C.de epiſ.⁊ cle.¶Et iſta cõcluſio
procedit vbi agitur de deciſione cauſe:ſecus ſi de modo ꝓcedendi
⁊ de ordinatione litis agatur:vt Abb.hic dicit:qꝛ tunc leges ⁊ ſta
tuta laicorum ſeruari debent:glo.⁊ doc.communiter hoc tenent in
d.c.quod clericis.in ſi.vt dixi.in.c.eccleſia.j.eo.col.xx. Item qḋ di-
ctum eſt hꝫ locum vbi agitur de re icorporata eccleſie:ſecus ſi de re
acquirenda tractetur puta de actione perſonali:vt no.Areti.hic ⁊
Anto.quem refert in.d.c.quod clericis.de quo dicẽdum eſt vt ibi
habetur.¶Quarto no.ꝙ canones hic dicũtur ſtatuta:⁊ ſic videt̃
ꝙ ius cõmune ſtatutũ appellet̃:vt Car.in.ij.no.hic dicit.Sed iſte
tex.vt dixi parũ facit qꝛ expreſſe dicit de ſtatutis cano.de quo dicẽ
4 dum eſt vt dixi.¶†Et adde differentiam eſſe inter ſtatutum ⁊ re
formationẽ qḋ ſtatuta ſunt illa que fiunt cã perpetue iuriſdictio-
nis.Reformationes vero dicũtur que fiunt prout res incidit:ita
Bal.no.in.c.in cauſis.de re iu.¶Sed melius dici poteſt quod re
formationes ſunt qñ prioribus ſtatutis aliqḋ additur vel detra-
hitur:qꝛ reformatio dr̃ qñ in totum actus nõ tollit̃ vt per gl. in.c.
ſtatutum.in ver.reformationibus.de reſcrip.in.vj.⁊ Domi.ibi. et
Ant.in.c.irrefragabili.in prin.in.iij.no.de offi.or.facit tex.in.c. ſi-
cut olim.⁊ in.c.olim.de accu.⁊ eſt tex.in.l.iuris gẽ.in.§.adeo.ff. de
pac.⁊ no.Bal.in conſi.xxiij.eſt dicendũ.li.ij.⁊ideo reuocatis ſtatu
tis tollunt̃ reformationes:vt no.Bal.per illum tex.in.l.j.C.de la-
ti.li.tol.¶Et de illo qui petit ſniam reformari quõ hoc verbum
intelligatur:no.Bal.in.l.abſentem col.j.C.de accu.Et de verbo re
formari no.Inno.in.l.vectigalia.in prin.in ver.item no. differen-
tiã.ff.de publica.¶In gl.j.habet̃ limitatio ad tex.vt non habeat
locũ in cõſtitutionibꝰ particularibꝰ:⁊ hoc cõfirmat̃ ⁊ declarat̃ vt
al's dixi.Et addendũ eſt quod dictum glo.intelligitur niſi conſti
tutio particularis ad alias perſonas porrigatur:vt dicũt Jo.an.
⁊ Anto.hic per.c.cũ inhibitio.de clande.deſpon. Et vr̃ facta pro
rogatio ſi talis conſtitutio inſerta ſit in corpore iuris:qꝛ tũc videt̃
ius generale:vt Moder.hic dicũt:allegãt Ho.in.c.cum ſup. de ſe
pul.⁊ gl.xviij.di.in ſumma:addatis gl.in.c.in cauſis.de re iu.⁊ in
l.metum.§.ſed qḋ p̃tor.in verbo colligitur.in ſi.ff.qḋ me. cã.⁊ no.
Azo in ſum.C.de legi.col.ij.⁊ Pau.de ca.i.l.iij.i ver.vltimo ſcias.
C.de legi.⁊ idem Ho.in.c.j.de loca.⁊ hoc ſane intelligitur in du-
bio:ſecus qñ inſertio facta ſit per modum priuilegij vt no.Domi.
in.c.ignorantia.xxxviij.di.⁊ communiter doc.tenent in.c.j.de loca.
Et ad hoc facit quia multa priuilegia iſerta ſunt in corpore iuris
que tñ remanẽt priuilegia vt per gl.in regula que a iure cõmuni:
de re.iu.in.vj.⁊ in cle.cõſtitutionẽ.de reg.⁊ in.c.ſane.de priui. ⁊ in
ꝓpoſito eſt tex.cũ gl.in.l.deniqꝫ.C.de decur.li.x.⁊ no.ꝑ gl.in.j.ꝯſtõ
ne codicis.in.§.pe.in verbo reſcripti.vbi Bar.⁊ Saly.¶Scḋo di
ctum gl.intelligitur qñ cõſtitutio concedit̃ aliquibus in priuile-
gium:ſecus ſi concedatur ad obſeruantiam iuris cõmunis:vt no.
Do.per illum tex.in.c.ignorãtia.xxxviij.di.⁊ ibi etiam allegat tex.
in.c.j.de iura.calũ.⁊ ideo forma data in reſcripto inter alios etiã
ad alios porrigitur:vt notat Domi.ibi circa ſi.ibi ad hoc allegat
c.lꝫ.xvj.q.iij.⁊ad hoc no.Moder.in rub.de reſcrip.vbi videbimꝰ.
5 ¶†In glo.ij.de.l.correcta.dicendum eſt vt dixi:⁊ adde dũ dictum
fuit quod lex correcta etiam in arg.allegari non põt:qꝛ quod alle
gatur in arg.venit a ſimili:vnde ſi lex correcta non ꝓbat qḋ exp̃ſſe
in ea continetur ⁊ fortior probare nõ videt̃ a ſimili.Et ad hoc bñ
facit tex.in.l.teſtamento.la.j.ff.de condi.⁊ demon.⁊ in notabili tra
dit And.ſic.in conſi.lx.ſtat heſitatio.col.vj.li.j.vbi ꝑpter hoc con-
cludit ꝙ ex teſtamẽto reuocato voluntas teſtatoris argui nõ põt.
Scḋo dũ dictum fuit qḋ ratio legis allegari poteſt:lꝫ lex correcta
ſit.l.eas.ff.de capi.di.¶Adde qḋ hoc intelligit̃ in rõne naturali
ꝓut loquit̃ tex.qui allegat̃ in.d.l.eas.al's ſecus vr̃:⁊ ita dicunt mo
der.in.c.j.col.ſi.de reſcrip.⁊ ad hoc facit qꝛ lex nihil aliud vr̃ quã
ipſa rõ.c.conſuetudo.j.di.⁊ in.l.cũ mulier.ff.ſolu.ma.ergo ſublata
lege ratio ſublata videt̃:⁊ remanente rõne lex remanere videtur.
¶Sed breuiter ad iſta rñdet̃:⁊ cõſiderandũ eſt qḋ regulariter rõ
debeat eſſe ſepata a lege:ar.eius qḋ dr̃ ꝙ non debet eſſe eadẽ rõ cũ

d.l.ſi.ibi Bar.ff.de of.ꝓcu.ceſa.l.qui interrogatus. vbi Bar.ff.de
peti.here.vñ rõ legis lꝫ nõ ſit naturalis dꝫ eſſe gñalior lege:ex qua
gñali rõne infert̃ ad id qḋ ꝑticulariter in lege cõtinet̃.Vñ remota
lege nõ vr̃ rõ ſublata:ſicut remota vna ſpecie nõ tollit̃ genꝰ:vt no.
in.l.ſi qḋ earũ.§.inter epiſtolã.de le.iij.¶Nõ obſtãt iura q̃ dicũt
qḋ rõ eſt.l.qꝛ iſto reſpectu itelligunt̃:qꝛ lex regulari dꝫ a rõne.l.adi
gere.§.quis.ff.de iure pa.lꝫ ꝓprie loquẽdo diſpõ legis ab ipſa rõ
ne diſtinguit̃:vt pꝫ ex p̃dictis.¶Tertio ad ea q̃ dicta ſunt adde
ꝙ lex correcta allegari põt per cũ qui hꝫ ptãtẽ legis cõdende:vt di
cũt Imo.⁊ And.ſicu.hic.Sed aduertẽdũ eſt qꝛ lꝫ qs habeat ptãtẽ
cõdende legis et ſi lex correcta reſtaurari poſſit:nõ tñ vr̃ in dubio
velle hoc facere:ar.cle.ſi ſummus põtifex.de ſen.excõ. facit qḋ not.
in.c.cũ expediat.de elec.nã hoc poſſet habere locũ qñ diſpoſitio in
qua lex correcta allegat̃ nõ poſſet aliter habere effectũ.ar.l. quidã
cõſulebat.de re iudi.¶In ſi.gl.qḋ gl.dicit de cõſilio:declarandũ
eſt vt dixi ⁊ dũ limitat̃ ꝯcluſio gl.nõ habere locũ qñ qs ex cõtẽptu
ꝯueniret vt ꝑ gl.in.c.qs aũt.x.di.ad hoc facit qꝛ rõne cõtẽptus qs
magis grauat̃ vt ꝑ gl.in.§.noĩe aũt criminis.xxv.di.q̃ dicit qḋ cri-
mẽ veniale ꝓpter contẽptũ mortale efficit̃. Et qḋ no.gl.xxv.di.i.c.
qualis.i verbo blaſphemias.cũ ſi.vt tradũt Moder.⁊ adde dictũ
Jo.an.i.c.ſacris.col.ſi.qḋ met.cã.vbi tꝫ qḋ cõicans excõicato in cõ-
temptũ mortal'r peccet:lꝫ al's tm̃ venial'r:facit tex.i.c.ſi.de cle. excõ.
mini.ibi dũ mõ nõ in cõtemptũ:⁊ qḋ no.abb.in.c.j.col.iij. ver. no.
hoc dictũ:de vita ⁊ ho.cle.⁊ in.c.nã ⁊ cõcupiſcentiã.j.eo.cũ alijs ſi.
vt And.ſicu..tradit i.c.Raynaldus.col.clxiij.ver.xij.facit de teſta.
Et adde ꝙ ex contẽptu qs facere vr̃ qñ ſine cã illud facit: glo.in.c.
metropolitanũ.ij.q.vij.⁊ no.Archi.⁊ Domi.xj.q.iij.in.c.nobiliſſi
mus.Et intelligitur ſine cauſa etiã iniuſta:qꝛ ſi ex cã cõcupiſcẽtie
vel ire aliqḋ facit nõ dr̃ contemnere:vt no.Cal.in conſi.iiij.in ti.de
ſen.excõ.Et qñ qs dicatur contẽnere:no.per gl.in.c.cũ illor.in ver
bo in contemptum:de ſen.excõ.Car.in cle.j.in tertio no. de ſepul.
cũ ſi.vt tradunt Moder.hic ⁊ in.c.cum quidã.de iureiur.⁊ in.c.ij.
de maio.⁊ obe.¶Ibi.in verbo ab omnibus ibi ſubiectis. de hoc
eſt tex.i.c.a nobis.de ſen.excõ.cũ ſi.vt dixi:⁊ adde tex.in.c.ij.§.ſi.eo.
tit.i.vj.talis eñ reſtrictio neceſſaria eſt qꝛ lex vel ſtatutũ reſtringit̃
ſm poteſtatẽ ſtatuentis.l.ſi.de iuriſ.om.iu.⁊ in iuribus ſupra alle
gatis.Et per iſtã rõnẽ infert̃ ꝙ lꝫ cum illa dictione vniuerſali ab
oĩbus veniãt quecũqꝫ alia verba p̃gnãtia:tñ debẽt ſemꝑ reſtringi
ad terminos ſue ptãtis qꝛ verba quõcunqꝫ generalia vel vniuerſa
lia ad impoſſibilia ſtatuentibus non referunt̃:vt no.Bart. in.l.ſi
quis ſub cõditione.ff.de condi.inſti.⁊ Bal.in.l.ſi.§. in cõputatio-
ne.C.de iure delibe.cum ſi.vt tradit And.ſicu.hic in.ij.no.⁊dixi in
c.eccleſia.col.xxiiij.j.eo.⁊ And.ſicu.idem tradit in ſi.xxj.col.ij. lib.
iij.gl.hic intelligi dꝫ ⁊in terminis in qbus hic loquit̃ iſta cõcluſio
indiſtincte procedit al's vero profunda ⁊ lata queſtio eſt quando
terminus vniuerſalis reſtringitur de quo Bar.⁊ doc.in.l.j.§.nun
ciatio.de ope.no.nun.cum ſi.dixi ⁊ no.in.l.inter oẽs.cũ glo.ff. qui
ſatiſda.cog.cum ſi.vt tradit ibi Alex.⁊ And. ſic.in conſi.j. charta
vj.col.ij.li.iij.¶Et cũ glo.hic dicit regulã iſtius tex.nõ habere lo-
cũ in ſummo pontifice dicendũ eſt vt dixi.Et iſta limitatio reſtrin
gitur ſm Abb.dupliciter.Primo dicit qḋ deus ſubiecit impato-
ri.ll.⁊ nõ ꝯctus ex quibus ipſe obligat̃:in cõtractibus eñ equali-
tas ſeruat̃ ideo princeps iure cõi vtit̃ vt no.Bal.in.l.ex impfecto.
C.de teſta.cum ſi.vt dixi in.c.j.de proba.in prin.Et dictis ibi adde
And.ſicu.hic col.xj.⁊ in conſi.j.li.j.⁊ in conſi.j.col.iiij.lib. quarto.
6 †Et intantũ qḋ dictũ eſt ꝓcedit qḋ nec etiã de plenitudine ptãtis
põt imperator vel papa ꝯuenire ꝯctui:vt no.Pau.de ca.i.l.digna
vox.C.de legi.⁊ Bal.in.c.j.§.ad hoc.col.v.de pa.iura.fir. ¶Et in
principe ꝯhẽte illud eſt p̃cipuũ qḋ oẽs ꝯctus q fiunt a principe ha
bẽt naturã bone fidei:vt no.Bal.in.c.j.§.ſi qs vero.in prin.de pa.
cõſtan.⁊ circa tex.in.d.c.j.de ꝓba.q allegat̃ ꝑ Ab.hic qḋ princeps
ex ꝯctu obligat̃:aduertẽdũ eſt ſm And.ſic.hic col.xiij.qꝛ loquit̃ in
pacto inito inter regẽ ⁊impatorẽ q̃ caſu nõ vr̃ tanta diſpitas ſicut
iter imperatorẽ ⁊ priuatũ ſubditũ eius:⁊ qꝛ non cõſtat regẽ fuiſſe
ſubditũ impatori cũ multi ſint reges nõ recognoſcẽtes imperato-
rẽ vt no.i.c.per venerabilẽ.q fil.ſint legi.¶Sed rñdet̃ qḋ cũ impa
tor ſit dñs totius mũdi.l.deprecatio.ff.ad.l.rho.de iac.veriſil'r di-
ctũ eſt qḋ eſſet ſubditꝰ niſi de exẽptione ꝓbet̃.Et qꝛ obligat̃ papa
vel impator ex ꝯctu rõne cõſenſus q eſt de iure naturali cui impa-
tor ⁊ papa ſubijcit̃:cle.paſtoralis.de re iu.⁊ iſta rõ militat ſiue ꝯ-
ctus ſit cũ rege ſiue cũ priuato.¶Ulterius ẽt opponit̃ ⁊ vr̃ qḋ p̃n
ceps ex ꝯctu nõ obliget̃ qꝛ nõ obligat̃.l.princeps.ff.de leg.Et a pa
ri ꝓcedũt.ll.⁊ ꝯctꝰ:vt no.in rub.C.de decre.ab or. fa.li.x. Moder.
i.c.j.de ꝓba.col.ij.rñdẽt qḋ affirmatiue vꝫ argumẽtũ qꝛ regulari-
ter pactũ põt illud qḋ ſtatutũ ſed negatiue nõ vꝫ qꝛ non oẽ qḋ põt
pactũ põt ſtatutũ.Sed iſta rñſio nõ eſt vera qꝛ imo negatiue vꝫ ar
gumentũ qꝛ potentius eſt ius ſtatuti q̃ꝫ pacti:vt no.Bar.in.l.alia
§.eleganter.ſolu.ma.⁊ dixi.ſ.e.in rub.vnde videtur ſtare argu. ſi
princeps non obligatur lege pariter non videtur obligari pacto.
¶Sed reſpõderi poteſt quia illa regula fallit in iſto caſu. ꝓpter
diuerſitatem rõnis vt dixi in.d.c.j.nã princeps.l.facit tanq̃ꝫ prin-
ceps cui ſoli talis facultas competit.l.ſi.C.de legi.ſed cõtractũ fa-